СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК L. Ч. 2. Джерзі Сити, Н. Дж., субота, 3-го січня 1942. No. 2. Jersey City, N. J., Saturday, January 3, 1942. VOL. L.
ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237 — 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

Реорганізують Оборону Филипин і Манілі - Рузвелт і Чорчил Моляться Разом за Перемогу - Гітлер Пробує Здержувати Відступ Німців на Советськім Фронті

АМЕРИКАНСЬКІ Й ФИЛИПИНСЬКІ ВІЙСЬКА НА НОВИХ ПОЗИЦІЯХ НАВКОЛА МАНІЛІ

ВАШИНГТОН. — Американці й филипинці обєднали свої сили для остаточної оборони столиці Филипинів Манілі, до якої з півночі й полудня зближаються японські наїздники. Західню сторону Манілі, цебто побережжа від Китайського моря, обороняють твердиня Корегідор (остров) та морська база в Кавіте. Комунікати, видані головною кватирою ген. МекАртура, згадують, що нові американсько-филипинські позиції є добре укріплені та що японські війська поносять великі втрати. В компетентних військових колах висловлюють опінію, що навіть колиб прийшлося здати Манілю, то оборонці Лузону ще довго зможуть успішно боротися, головно в твердині Корегідор та Кавіте. Ця перша може видержати довгі місяці облоги.

ГАВАЙСЬКІ ОСТРОВИ ПІД ОБСТРІЛОМ

ГОНОЛЮЛЮ (Гавайські Острови). — Воєнний комунікат повідомляє, що японці обстрілювали зо субмарин острови Кагулюї, Мауї й Гаваї, що належать до групи Гавайських островів. Це третій з черги напад на Гавайські острови від початку вибуху японсько-американської війни. Обстріли не спричинили великих жертв, бо лиш запалили в одному місці цукрову тростину.

РУЗВЕЛТ І ЧОРЧИЛ ПРИ ГРОБІ ВАШИНҐТОНА

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт та премієр Чорчил, який щойно повернув з Канади, відвідали гріб Юрія Вашинґтона в Мовнт Вернон, відбувши спільні молитви за успіх аліянтської справи в церкві в Александрії, Верджінія, яку заложив перший президент Америки в 1773. р. По полудні американські й британські високі воєнні достойники представили Рузвелтови й Чорчилеви звіт з тих нарад, які відбулися між ними в справі спільної воєнної акції. В дипльоматичних колах є переконання, що між Рузвелтом і Чорчилом наступило далекосягле порозуміння, яке відноситься до всіх фронтів теперішньої війни.

ЗАБОРОНА ПРОДАЖІ НОВИХ САМОХОДІВ ТА ТРОКІВ

ВАШИНҐТОН. — З рамени ОПМ видано розпорядження, на основі якого забороняється цілковито продажу нових самоходів до 15 січня, а тоді можна буде продавати їх згідно з обмеженим пляном як це вже мається справа з самоходовими опонами. Ця заборона не відноситься до зужитих самоходів.

ПОГОЛОСКИ ПРО ПРИЇЗД СТАЛІНА ДО АМЕРИКИ

ВАШИНҐТОН. — Від якогось часу не перестають курсувати поголоски, що до Вашинґтону має приїхати советський диктатор Йосиф Сталін, щоб взяти особисту участь у воєнних нарадах Рузвелта й Чорчила. Хоч ці вістки вже раз офіційно заперечила советська амбасада у Вашинґтоні, проте вони далі кружляють. Перший раз про це згадало мадярське радіо в Будапешті, яке знову покликувалося на „шведські донесення". Тому кілька днів також секретар президента С. Ерлі офіційно заперечив, начеб то Сталін вибирався до Америки.

НОВІ РОЗПОРЯДЖЕННЯ В СПРАВІ ГОРОЖАН ВОРОЖИХ ДЕРЖАВ

ВАШИНҐТОН.—Ґенеральний прокуратор Францис Бидл видав нові розпорядки, які відносяться до горожан Німеччини, Італії та Японії на території Злучених Держав, Порто Ріка та Вірджінських Островів. І так ці горожани не можуть переїжджати з місця на місце без спеціяльного дозволу, який можна дістати, подавши подання тиждень наперед. Рівнож від них відбирається зброю (револьвери, рушниці) та фотоґрафічні й коротко-хвилеві радіо-апарати, що вже рішено давніще.

МАДЯРЩИНА Й РУМУНІЯ ЗВІЛЬНЯЮТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ДИПЛЬОМАТІВ

ВАШИНҐТОН. — Департамент стейту повідомляє, що Мадярщина й Румунія згодилися звільнити американських дипльоматів, як тільки мадярські й румунські дипльоматичні представники, що виїдуть з Америки, прибудуть до Лізбони, столиці Портуґалії. Це повідомлення одержав департамент стейту від швайцарського уряду, який представляє американські інтереси в Будапешті та Букарешті. Американські дипльомати з тих країв виїдуть спеціяльним поїздом через Еспанію, одначе їм не дозволять покинути европейський континент, аж поки не приїдуть мадярські й румунські дипльомати з Америки.

СТИМСОН ПРО НЕДОЦІНЮВАННЯ ВОРОГА

ВАШИНҐТОН. — Секретар війни Г. Стимсон заявив на пресовій конференції, що надмірний оптимізм або недоцінювання японських вояків не повинні затемнювати правдивого образу на Филипинах. Покликуючись на радіові звідомлення, що часто говорять про японців як „зле узброєних та невідповідно вишколених", він твердив, що є навпаки. Японські війська, казав він, є вишколені добре, мають узброєння та добре воюють. Далі секретар війни заявив, що остаточно Америка переможе Японію, одначе „це не станеться, коли глядітимемо на події через рожеві окуляри".

ПОБОЮЮТЬСЯ ЗАХОПЛЕННЯ НІМЦЯМИ МОРСЬКИХ БАЗ У ТУНІСІ

ВАШИНҐТОН. — Відомий французький журналіст Пертінакс пише, що неповодження італійсько-німецьких військ в Лібії може бути причиною, що німці захоплять французькі бази в Північній Африці. Ґен. Ромель, пише він, може остаточно вибрати добре укріплені туніські бази за своє схоронище та звідтам ставити британцям дальший опір. Пертінакс згадує, що ґен. Ґамелен, б. шеф штабу французької армії, все був тої думки, що надходяча війна рішиться в Північній Африці. Це буде дуже парадоксально якщо ці бази в Бізерті та Полудневому Тунісі, побудовані в першу чергу проти італійців, зможуть стати їх схоронищем та евентуально обернутися їм на користь. Командантом французьких військ в Північній Африці є тепер ґен. де Лятр, якого уважають вповні відданим маршалові Петенові.

БРИТІЙЦІ ЗНОВ НАЇЗДЯТЬ НОРВЕЗЬКУ ЗЕМЛЮ

Британські відділи, звані „командос", знов наїхали норвезьку землю, острови Льофоти, окуповані німцями. Вони вистріляли або взяли в полон німецьку залогу, взяли кілька „квізлінґів" в полон, та понищили цілковито всі воєнні склади і фабрики. Повертаючи вони взяли зо собою біля сотки цивільного населення, яке само хотіло їхати до Англії. При тім британці затопили два німецькі прибережні кораблі.

НІМЦІ ВІДСТУПАЮТЬ, ГІТЛЄР НА СОВЄТСЬКІМ ФРОНТІ

Адольф Гітлер удався особисто на советський фронт, щоб спинити дальший відступ німецьких військ. Цей відступ обертається в цілковите німецьке знищення. Армія німецького ґенерала Ґудеріяна цілковито розбита. Совєти здобули Калуґу й окружили Можайськ. Німці в неладі і переполосі відступають в напрямку Вязми. На Кримі ситуація для німців не поправилась. Хоч німці повели протинаступ на Теодозію, щоб її назад відбити від советських військ, це їм не вдалось.

БРИТІЙСЬКІ НАЛЕТИ НА ГРЕЦІЮ

Британська повітряна сила бомбардувала німецькі воєнні бази в Греції. В Греції німці в останніх часах згуртували великі сили. Те ґуртування сил продовжається. Британці припускають, що звідтам німці задумають робити наступ на британські морські сили діючі на Середземнім морі, щоб ті сили знищити.

З ЛІБІЙСЬКОЇ КАМПАНІЇ

Британці повели наступ на окружені німецько-італійські війська в Бардії та Гальфая Пас. Підчас відступу німецько-італійських сил залишено там сильні відділи, які держаться до нині. поміч тим окруженим частинам німецька команда посилає літаками з Греції. Британці рішили зліквідувати ті німецько-італійські вогнища. В першім наступі вони взяли в полон 600 німців й італійців. — Німецько-італійські війська ставлять опір біля Аґелабії, кількадесять миль на полудне від Бенґазі. Боротьба в розгарі.

ПОЛІЦІЯ ГОТОВИТЬСЯ.—З мішками, наповненими піском і зложеними високо під вікнами для охорони проти розбитих кусків шиб, поліція в Сан Франціско заявляє себе приготованою на можливе японське бомбардування.

АЖ В ЦІМ РОЦІ ГІТЛЄР ДОДЕРЖИТЬ ОБІЦЯНКИ!

БЕРЛІН.—Адольф Гітлер виголосив з нагоди Нового Року промову, в якій сказав, що черговий рік вже принесе Німеччині перемогу. Але водночас він перестерігав німців, що хоч вони дотепер зводили тяжку боротьбу, то та боротьба в цім році буде ще тяжча. Тон промови Гітлера вже не був такий бундючий, як тон його промови в минулому році, коли то він запевняв німців, що в 1941 році Німеччина цілком певно розгромить ворогів і забезпечить Німеччині домінацію над Европою.

МАРШАЛ ПЕТЕН ДО СВОЇХ ЗЕМЛЯКІВ.

ВІШІ. — Маршал Петен з нагоди Нового року також виголосив промову до французів і закликав їх до єдности. Петен ствердив дуже тяжке положення французького народу, який позбавлений свободи та казав, що лише цілковита єдність може врятувати Францію від загибелі. Він говорив, що його уряд, який в спадку по попереднім уряді дістав програну війну та її наслідки, нераз не знаходить зрозуміння і піддержки від широкого французького загалу. Але та піддержка мусить бути, коли Франція хоче в будучім знов станути на ноги і задержати в світі своє важне становище. Петен вкінці висловлював надію, що націстичний уряд облекшить натиск на Францію і дасть їй свобідніше віддихати.

ЗАПОВІДАЄ ЗДОБУТТЯ СІНҐАПУРУ.

ТОКИО. — Японський премієр Тойо виголосив теж промову і заявив, що Маніля та Сінґапур цілком певно будуть здобуті японцями і це тільки питання часу коли. Як довгого часу на це треба — Тойо не говорив. Лише зазначав, що війна буде тяжка і довга. Він теж ще раз пояснив своїм землякам, що це Америка змусила вступити Японію до війни і змусила японські збройні сили... напасти на Перл Гарбер та Филипини.

ЗАПОВІДАЄ УДАР В ЯПОНІЮ.

БАТАСІЯ (Голяндська Індія). — Голяндський головний командант збройних сил на Далекім Сході, ґен. Гайн дер Портен, з нагоди Нового Року заявив, що аліянти плянують для Японії тяжкий удар. Той удар не буде приємний Японії, казав ґенерал, та додавав, що більше про ці приготування він не може сказати. Тільки запевняв своїх співгромадян, щоб мали віру в аліянтські сили і провід.

ЯПОНСЬКО-СОВЄТСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

КУЙБИШІВ. — Між советським урядом і японськими представниками провадяться переговори в ціли відновлення договору й дозволу щодо ловлення риб на советських водах для японських рибаків. Японія той дозвіл все діставала лиш на один рік і по році його відновляла. Відновлювання цього дозволу є свойого роду покажчиком відносин між обома державами. Як дозвіл протягається, значить між Советами і Японією є напруження. Як дозвіл відразу підписують, значить все гаразд. Тепер совітські ґазети нічого не згадують про біжучі переговори, тому в невтральних колах таке переконання, що дозвіл буде знов даний.

НІМЦІ ВСЕ НИЩАТЬ ПІДЧАС ВІДСТУПУ.

МОСКВА. — Советські ґазети пишуть, що німці, відступаючи взад, все нищать за собою. Советські ґазети навіть надрукували німецький військовий приказ, захоплений підчас відступу, в якім говориться, щоб німецьке військо було безоглядне, коли ходить про нищення сіл та міст, а також про цивільне населення. Все має бути знищене до тла, чоловіки в військовім віці мають бути забрані до концентраційних таборів, а жінки та діти теж зігнані в одно місце.

БРИТІЙЦІ ЗОВСІМ ОПУСТИЛИ САРАВАК.

СІНҐАПУР. — Британські збройні сили цілковито опустили кольонію Саравак, в якій правив магараджа англійської крови, сер Чарлс Ван Брук. Саравак лежить на великім острові Борнео. Решта острова знаходиться в руках голяндців. Голяндці там краще приготовані від англійців і вони ставлять завзятіший опір.

ВИБУХ ФАБРИКИ В ВІДНІ.

БЕРН. — В одній воєнній фабриці біля Відня повстав був вибух внаслідок споводного саботажу. Німецька влада арештувала чимало осіб і відразу поставила їх під наглий суд. Засуджено на смерть і виконано засуд на 23 чеських робітниках, які працювали в згаданій фабриці. Два місяці тому німці розстріляли 20 чехів споводно за те, що ті висадили з рейок поїзд.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Рік і Найважніша Подія

Хоча рік у суспільній історії людства є властиво зовсім штучно встановленою частиною часу, все таки є це простір часу, дуже догідний для ріжних обчислень і міркувань. Тому й не диво, що з кінцем року появляються преріжні огляди минулого року, ріжні спроби зібрати події цілого року в одну цілість та витягнути з того якусь важну науку на майбутнє.

Відома американська журналістка Ан О'Гер МекКормик пробує в останньому в 1941. році числі „Ню Йорк Таймсу" виміркувати: що було найбільше замітним фактом у тому памятному році?

Нема що й казати, що на це питання можуть бути всякі відповіди. Одначе можна теж сказати, що відай багато людей згодиться з поглядом пані МекКормик, що найбільшою подією минулого року є створення великого союзу держав, котрий вона називає Великим Аліянсом, а котрий складається, як відомо, передовсім з Великої Британії, Злучених Держав і совітської Росії. Повстання цього аліянсу МекКормик уважає найбільшою подією минулого року в світлі тих подій, що ще мають заіснувати в майбутньому. Іншими словами, пані МекКормик заповідає, що створення цього союзу буде мати вирішальний вплив на теперішню світову війну.

На погляд пані МекКормик подія ця є тим більше замітна, що Великий Аліянс створився властиво без рішення з боку Британії й Америки. Він виринув як твір простого факту, що держави оси виповіли війну Америці й Росії. Отже на її погляд, втягнення Росії й Америки в війну по стороні Британії не є зовсім тріюмфом британійської дипльоматії, як це часто думають. Це була немовби грушка, що впала в подолок людині, яка коло груші вовсім не заходилася.

Комуж має Британія завдячувати цю велику допомогу? Каже пані МекКормик, що нікому іншому, як самому Гітлерові. Це він, ославлений своїми аґентами ґеній дипльоматії, що самий любить хвалитися, що він робить усе не на основі знання, але на основі почуття, придбав Анґлії двох найбільших союзників у світі. Першого союзника придбав він, коли стрінувшися зо застоєм на західному европейському фронті, кинувся на Росію, бо звідти нібито сподівався нападу із заду. Другого союзника придбав він для Анґлії в могутній Америці, коли втягнув у війну Японію, щоби заняти руки Америці. Що він руки Америці заняв, про це й нiщо казати, але нiщо й казати, що, не будучи в війні, Америка не могла давати Великому Аліянсові й половини тих прислуг, які вона тепер не лише дає, але й давати мусить.

Колись Гітлер писав про те, що найбільшою помилкою німецької Німеччини були два фронти. Гітлер називав цю помилку німецької дипльоматії непростимою. Нині цей самий Гітлер пристарався для Німеччини не два, а три фронти. І ось чому це є, на погляд пані МекКормик, найважнішою подією того памятного 1941. року.

Демократичне Сповнення Обовязків

Демократія це не лише гарні, приманливі слова, як — свобода, рівність, право — але також тверді вимоги, як — самодисципліна, обовязки, добровільне обмежування своїх прав на користь інших людей, чи загальної справи. Завданням демократичної системи є поставити суспільні справи так, щоб всі громадянські обовязки були виконувані людьми без прикрого почуття примусу, а під натиском добровільної волі. Рушійний мотор, який порушує кожного громадянина в напрямку сповнювання його громадських обовязків, повинен міститись у ньому самому, в його серці, в його навичках. Моральним паливом того мотору повинні бути — розуміння потреби займатись громадськими справами, любов до спільних національних ідеалів, любов до наших співгромадян; бажання так поступати, щоб користь виходила для загальної справи і для тих громадян, що нас окружають. Демократична влада дає лише напрямки і заклики, що треба зробити. Само виконання вона залишає добрій волі людей.

Коли одначе тої доброї волі серед людей брак, то й демократична влада мусить завертати до гостріших способів. Бо суспільне життя мусить все бути упорядковане. Без порядку в суспільнім житті не можливий ніякий поступ. Щоб можна було створити таку цивілізацію, яку маємо сьогодня, треба було великої дисципліни серед міліонів людей. Ці чисельні міліони людей є від себе взаїмно залежні. Своє поодинче життя і поступовання вони мусять так примінювати до обставин, щоби брати під увагу не лиш себе самих, але й життя та добробут інших.

А це далі значить, що демократична система далеко тяжча і трудніша ніж диктаторська. Людина в демократичній системі мусить далеко більше знати, мусить мати далеко кращі прикмети характеру і навички, ніж людина в диктаторській системі. В диктаторській системі влада виходить зо заложення, що людям треба згори приказувати, що вони мають робити. Кожний крок поодинокого чоловіка має бути реґульований законом. Вистарчить чоловікови прочитати той закон і вповні до нього застосуватись. В диктаторській системі людина не потребує застановлятись над тим, що корисне, а що шкідливе, що добре, а що погане. Все те їй говорить згори влада. А коли якась людина й має свої думки, переконання та почування, які не покриваються з всеохоплюючими розпорядками диктатури, то вона мусить їх душити в собі і нікому їх не виявляти.

Диктаторський режім примітивний і вульгарно упрощений. Диктатор, подібно як дуже грізний батько, замісць виховувати дітей розважним навчанням й давати їм широке коло свобід, в якім вони моглиб вчитись життевої мудрости особистим експериментуванням, в брутальний спосіб приказує їм, — що вони мають робити і годі. „Малчать і послушать", говорили колись (і нині) московські деспоти. „Мовчи, смаркачу, і роби, що тобі кажуть", говорили і говорять деспотичні родичі. Під диктаторським режімом виростають люди затуркані, умово нерозвинені, характерно не скристалізовані, динамічно слабі, бо моральне паливо для їх ділань випливало не з їх волі, тільки згори, з диктаторського центра.

В Америці навіть у війні високо цінять вартість поодинокої людини — її думку, її ініціятиву, її запал і особисту енерґію. Навіть у війні ми маємо в Америці стільки свобід, скільки не мали в диктаторських краях люди підчас миру. Демократична система в нас існує й нині, хоч всю свою енерґію нація мусить повертати в сторону фронтових ліній. Хоч ціла нація мусить приносити жертву майна і крови, напружувати свої мязи і свій ум та витискати зо себе можливо якнайбільше реальних зусиль, проте уряд старається повести справи так, аби кожний громадянин мусів зносити якнайменше „диктатів" з боку уряду, та щоб всі ті громадянські обовязки він виконав сам, радше під внутрішньою моральною принукою, ніж під загрозою з боку уряду.

Нині воєнний стан накладає на нас усіх великі обовязки. Ті обовязки, як сказано, громадяни мусять виконати самі, не чекаючи на принуку згори. Кожний громадянин мусить добре застановитись над тим, що до нього належить. Преса мусить так подавати і так насвітлювати новини, щоб сумлінно інформувати громадян про те, що діється в світі, але теж і не викликати переляку та зневіри серед широкого громадянства. В Вашинґтоні справді створено бюро цензури, але те бюро фактично наглядає над тим, щоб не допускати до Америки чужої шкідливої пропаґанди. Уряд далі дозволив пресі довільно друкувати те, що вона уважає за корисне і потрібне для нації. Тільки ґазети мусять добре сами застановлятись над тим, що добре, а що зле, що корисне, а що шкідливе. Над ґазетами не ваготить батіг диктаторського режіму, але ваготить на них відповідальність, щоб робота в якій дано їм широку волю, була якслід довершена.

Подібні обовязки мають радієві стації, та всі інщі інформаційні чинники. Подібні обовязки мають фабрики та всі інші економічні інституції. В подібний спосіб зобовязаний кожний найвищий і найнижчий громадянин Америки. Він має приносити жертву майна і крови, коли цього потрібно для нації. Має працювати так, як лиш стане його сил та має поводитись так, щоб в ніякому разі не зашкодити загально - народним інтересам, тільки тим інтересам принести користь. Бо колиб американські громадяни цього не хотіли якслід виконати — в що ми не віримо — то влада булаб змушена примінити до них гостріші міри. Добро нації, її теперішня і будуча безпека — мусять стояти вище добра поодинокого громадянина. Ніякий уряд, без огляду на те як він хотів би держатись свободолюбних демократичних засад, не сміє в імя нашої теперішньої свободи наражати безпеку своєї нації на довгі віки.

Поляки Про Совєтський Спротив

До Анґлії прибули недавно два визначні поляки зо Совєтського Союзу, професор Комарніцкі і визначний пепесовець, бувший посол до польського сойму Мастек. Совєтський уряд звільнив їх з вязниці, а в дійсности зо заслання на Сибірі, по підписанню польсько - совєтської угоди. Обидва обїжджають польські військові відділи в Шотляндії і оповідають там про свої враження зо Совєтського Союзу. Розмови з ними та їхні враження містить польський часопис, що виходить в Анґлії, а зоветься „Дзеннік Жолнежа". З тих розмов і вражінь вибираємо те, що має ширше та загальніше значіння, зокрема те, що вони кажуть про причини завзятого спротиву населення німецько - націстичним наїздникам.

І так проф. Комарніцкі каже, що военний спротив Совєтського Союзу німцям опирається на двох основах: матеріяльній і моральній.

Матеріяльна підстава — це велика армія, могутній воєнний промисл Совєтського Союзу, а також така могуча організація, якою є Н. К. В. Д. (Народній Комісаріят Внутрішніх Діл, або радше тайна поліція, що була давніше відома як чека, а опісля як Ґ. П. У.). Та остання, зо своєю централею на Лубянці в Москві і тисячами інших осередків, розсіяних по цілім терені Совєтського Союзу, творить силу, що держить цілий край, всі ділянки життя і всі настрої населення. Н. К. В. Д. пильнує днем і ніччю „блаґонадьожности" горожан Совєтського Союзу.

Моральна підстава — це своєрідний совєтсько - російський патріотизм, защеплюваний від 24 літ. Совєтський робітник, котрий на протязі цілого свого життя не читав ніколи іншого часопису крім совєтського, не слухав іншого радія крім совєтського, вірить свято, що умовини в західній Европі багато гірші як на сході. Він вірить, що в Совєтах панує дійсний рай. І за цей „рай", загрожений німецьким диктатором, готовий він боротись і гинути. Тепер, коли внаслідок війни тріс мур, яким Совєтський Союз був так щільно відгороджений від решти світу, а великі совєтські маси внаслідок воєнних ділань, будьто в осени і зимі 1939 і 1940 рр., будьто також тепер починають пізнавати новий світ, для Совєтського Союзу повстають нові проблеми. Але дійсно актуальними стануть вони доперва по скінченню війни.

Щодо посла Мастка, то історія його побуту в Совєтськім Союзі цілком інша як проф. Комарніцкого. Він був визначним соціялістом, головою Союзу Фахових Залізничників, а його арештували большевицькі власти в Ковлі, в вересні 1939 р. Передержавши його три місяці в вязниці в Ковлі, відіслали його до відомої Лубянки в Москві. Але, за словами Мастка, це вже не та Лубянка з часів перших місяців російської революції, коли її келії були переповнені буржуями, ворогами пролетаріяту, і де в підземеллях екзикуційні баталіони при гуці моторів розстрілювали людей без суду. Днесь Лубянка, це взірцево влаштована слідча вязниця. Відповідальність сторожі і здавання звітів про кожний рух і настрій вязня в келії, унеможливлюють мешканцям усякий контакт з вязнем. Панує там засада цілковитого відокремлення. По 28 нічних слідствах перевезено Мастка до Бутирок, а опісля позаочним засудом засуджено його на 5 літ примусових робіт у таборі.

У такім таборі в републиці Камі, праця, цебто вирубування ліса, триває від 3. години рано до 7. ввечері. На протязі 8 зимових місяців треба працювати при 50 ступнях морозу, а в часі чотирьох літніх місяців, коли панує страшна спека, нема теж полекші, бо так при праці як і при спанню докучають комарі, дрібні мушки і щурі. Ціла влада, крім начальника табору, є в руках вязнів, засуджених за звичайні злочини; таким то вбивникам, бандитам, опришкам і злодіям та ошуканцям віддають владу над політичними вязнями. Їсти дають у такім таборі так мало, що Мастек на протязі 10-місячного побуту втратив на вазі 40 кг.

Згідно зо словами Мастка, Совєтський Союз має таку тотальну систему, яку тільки можна собі представити. Одиниця — людина має там тільки таке значіння, яку вартість представляє його праця для колективу. Порядок і спокій удержується при помочі сильно розбудованого апарату т. зв. Н. К. В. Д. Існує дуже драконське законодавство щодо проступків проти комуністичних засад. Законодавство не знає пардону для нікого, без огляду на те, яке хто становище займає в державній гієрархії. Московські большевики потрапили на протязі 24 літ створити новий тип людини, задивленої в їхній устрій, позбавленої всякої критики, не маючої поняття, що можна інакше жити. Завдяки тій системі і непонятним для західньо-европейців умовинам, Совєтський Союз на протязі 24 літ розбудував до величезних розмірів свій промисл, удержавнив (знаціоналізував) хліборобство і міг виставити таку чисельну і так багато виеквіповану в новочасні знаряди армію, що вона є в стані ставити з успіхом опір навіть тепер наймогучішій армії, себто німецькій. Завдяки зглядно повільному посуванню німецьких військ по величезних совєтських просторах, большевикам повелося перенести цілість їхньої внутрішньої орґанізації зо столиці в глибину Росії і удержати надальше устрій держави ненарушений, як теж евакувати близько 30 відсотків воєнного промислу з загроженого терену за Ураль. Якщож чогось не вивезено, уступаюча совєтська армія знищила все вцілости, полишаючи руїни і попелища.

Якщо війна піде дальше тим темпом, оповідав Мастек, то тоді німцям готово забракнути віддиху, а війна на сході перейде в позиційну боротьбу. Тоді казав він, мороз і завзяття совєтського вояка, доведене до верха знаменитою аґітацією і пропаґандою, докажуть свого.

Далі Мастек підкреслює, що багато українців і білорусів, що були давніше польськими горожанами, зголошуються до польської армії, що твориться на совєтськім терені. Також і польські жиди, казав він, яких держано по карних таборах за те, що не хотіли приняти совєтських пашпортів, зголошуються до польської армії.

НА СЕЛІ

Повість

(26) М. ШКОЛИЧЕНКА

Дуже вже задовольнений був, що вона прийшла до нас. Ви ще її, пане, не знаєте! Уляна Іванівна — це той же самий отець Іван, покійний її батько, царство йому небесне!... Ніколи вже не буде у нас такого попа!. Спасибі йому, що хоч дочку таку зоставив. Усе село молиться за неї Богу. Вона у нас все — і судя і добра порадниця, і лікар і заступник в усьому!

Дід розігнався багато дечого розказувати, та Мисак сказав, що йому ніколи і пішов до свого кабінету.

VI.

День ближчого Мисакового знайомства з Уляною Іванівною був днем повороту усього його життя в Затишку. Поговоривши з дідом і запевнившись, що він справді не образився, Мисак ще дужче підкреслив собі поважність Уляни Іванівни і ще більше почував себе нездатним до народньої діяльности; алеж давши панночці обіцянку зайти до неї завтра ранком з лікарствами, мимоволі хвилювався, тривожився за свою непрактичність, незнання та неуміння і, щоб хоч трохи виправдати себе, сів за медичні книжки і почав готовитись. Ніколи ні однієї книжки не читав він з таким старанням, як сьогодня. Давно уже минула північ, але він не звертав уваги, а все читав, заучував, екзаминував себе і опамятався тільки тоді, коли продзвонив годинник третю годину. На дворі було уже видно, зорі погасали одна за другою і на траві біліла роса. Ніколи Мисак не вставав так рано і йому приємно було бачити незнайомі картини раннього ранку. Сон і на думку не спадав йому, а натомлена голова не хотіла вже працювати над медициною. Мисак погасив свою лямпу, узяв у кишеню потрібні лікарства і вийшов зо свого двору. З пів години походив він понад Дніпром, з великою насолодою стежив, як зарумянювалось на сході небо, просипалися пташки, оживала природа, — усе дивувало, чарувало, насолоджувало його.

„І чому я не звик так рано вставати?" — жалкував у своїх думках Мисак, прямуючи тихою ходою до села. На селі починалося життя: на вигон виганяли овечок, скот, скрипіли колодязі, співали півні, де-не-де гавкали собаки, зустрінулось декілька душ жінок та чоловіків, що поспішали холодком у поле. Це знову для Мисака було нове, невидане і справляло приємне, глибоке враження.

Коли Мисак увійшов нарешті в двір Уляни Іванівни, то застав уже там дві жінки і одного чоловіка. Вони сиділи на призьбі і видимо зібрались у поле, бо у чоловіка була з собою коса, мантачка, кушка, брус, молоток і торба з хлібом, у жінок теж — у одної була на руках дитина, а на плечи висіли саки з хлібом, біля пояса теліпалась тиковка з водою і пляшка з молоком, а у другої — два серпи, двоє грабель, колиска за плечима і триноги для неї. Мисак поздоровкався з людьми, ті вклонились і здивовано провели його очима. Мисак почував себе чужим, зайвим, і, аби швидче уникнути від спинених на ньому поглядів, хутко пішов у сіни. Тут зустріла його Уляна Іванівна; привиталась, подякувала, що не спізнився з лікарствами і повела його до своєї чистої, просторої пекарні.

— Це мій прийомний покій, — пояснила панночка.

В пекарні сидів уже на ослінчику чоловік з засуканими до колін холошнями. На ногах у нього були рани і хоч видимо були вже промиті, а тимчасом робили неприємне враження своїми страшними та розгноєними виразками.

— Це гостець, — промовила Уляна Іванівна, показуючи на ноги хорого.

Мисак дивився на розгноєні рани і не говорив нічого.

— Прошу стежити за моїми ліками і коли що робитиму не так, поправляйте мене.

Мисак уклонився мовчки.

Уляна Іванівна розплескувала тимчасом стальку так званої тимофієвської лиманної глини, а потім почала нею заліпляти виразки.

Хорий деякий час мовчав, а нарешті заговорив:

— Ви мені, Уляно Іванівно, краще намазуйте мазею, а не глиною: у Олекси такий же самий гостець і ви мажете йому жовтою мазею, а мені глиною. Він почав лічитись після мене і в нього підживає вже, а у мене й знаків не подає.

— Батькови свойому розкажи!" — гримнула Уляна Іванівна.

— Так вонож би загоїлось швидше! — протестував пацієнт.

Панночка робила своє діло і пояснила спокійно:

— Ти з яким ділом возишся?

— Та з яким же, звісно, з яким!

— Назови свою роботу!

— Печникую.

— А Олекса що робить?

— Кравцює.

— Робота ваша однакова?

— Ні.

— Так отже коли робота не однакова, так і ліки не однакові.

— Так болізнь же однакова.

— Ти йому образи, а він тобі лубя! У твойому ділі завсіди курява, що хвилини нагинатись та підводитись треба, та носити цеглу важку — це все розкуйовджує повязку і допускає до виразок пилюху, а Олекса сидить собі спокійно в хаті та шиє. Глина не пустить до виразок пилюхи, хоч би повязка і зовсім зсунулась, а мазь за одну годину грязею зробиться і замісць того, щоб помогти, ще шкоду зробить — розумієш?

Пацієнт мовчав.

Уляна Іванівна бачила, що не переконала ще хорого, і тому заговорила далі:

(Дальше буде).

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА ЩОДО ВОРОЖИХ ЧУЖИНЦІВ

(Натуралізаційні суди відмовляють горожанства німцям та італійцям).

Президент ЗДА в трьох проклямаціях оголосив перші правила, згідно з якими мають жити чужинці німецького, італійського та японського роду протягом війни з державами „осі". Приблизно 1,100,000 осіб, громадян держав „осі", підпадуть під ці розпорядження.

Обовязок доглядати за виконанням розпоряджень проти ворожих чужинців покладено на головного прокуратора, Ф. Бидела. Він вже запевнив чужинців, так само як і американців чужинецького роду, що конституційні права всіх громадян будуть строго дотримуватися. Він казав, що чужинці, які є льояльними до уряду ЗДА та точно дотримуються закону та правил щодо їх поведінки, не мають чого боятися.

Менше як 2,500 чужинців з держав „осі" заарештовано протягом 5 днів після японського нападу та оголошення війни Італією та Німеччиною. Хоч більшість з них, згідно з заявою ґенерального прокуратора, протягом року або більше була під доглядом аґентів Федерального Слідчого Бюра при департаменті справедливости, з кожним, хто заперечує закид в нельояльности, буде переведене переслухання. Якщо докази будуть в їх користь, вони будуть звільнені цілком, або умовно. Звільнені умовно будуть на відповідальности Іміґраційного та Натуралізаційного Уряду. Всі переслухання будуть вестися в комісії, складеній з громадян, які живуть в тій самій громаді, що той, чия справа розглядається. Справа буде провадитись подібно до судової, з агентами ФБІ, які представлять свої свідчення. Наколи комісія підтвердить ті свідчення, вона мусить заявитись за продовженням арешту. Ворожого чужинця повернуть тоді до департаменту війни.

Надання громадянства багатьом тисячам ворожих чужинців, які мають перші папери та вже подали аплікації на другі, стримується натуралізаційними судами, які заявили, що вони відмовлять громадянства ворожим чужинцям. Чи ці розпорядження противляться законови про державну приналежність з 1940 року, ще не рішено. По новому закону, який увійшов у життя минулого січня, ворожий чужинець „може бути натуралізованим громадянином, якщо заява чужинця про те бажання була зроблена не менше як два роки до початку війни" та під численними іншими умовами. Закон дає необмежене право президентови звільнити певного ворожого чужинця від тих обмежень, навіть якщо він не дістав перших паперів, та дозволити йому вдаватися за громадянством, наколи слідство департаменту справедливости докаже його безсумнівну льояльність.

Головні розпорядження для переважаючої більшости ворожих чужинців, які вони мають виконувати, є такі:

1. Вони мусять триматися далеко від: фортець, військових таборів, арсеналів, аеропортів, фабрик пороху, резервуарів, доків, корабельно-будівельних заводів, гидро-електричних гребель, державних кораблів і фльоти, пристаней і доків для направи кораблів. Мають також триматись далеко від всіх фабрик, заводів, майстерень, складів амуніції та знарядів війни, або інших річей, що їх вживається для армії, фльоти нами чи союзними державами, чи в інший спосіб звязаними з обороною ЗДА.

2. Вони не можуть мати в уживанню або тримати в сховку стрільну зброю, знаряддя війни або їх складові частини: амуніцію, вибухові річи, або матеріяли, з яких вони робляться; радіо-висилачі, радіо-приймачі; сиґналізації, коди шифри, фотографічні апарати; папери, документи, чи книжки, на яких може бути таємне письмо, фотографії, креслення, малюнки, мапи, або ґрафічне представлення будь-якого з военних чи морських зарядів, або чого небудь, що має відношення до заосмотрення боєвих сил ЗДА, або їх военних чи морських постів, таборів чи стацій.

3. Вони не можуть літати ніякими аеропланами або бальонами, ні державними, ні комерційних компаній, ні приватними, якщо не мають на то дозволу ґенерального прокуратора, або секретаря війни, чи їх заступників.

4. Вони не можуть вступати на головні шляхи, залізниці, аеро-шляхи, підземні шляхи („собвей"), до громадських закладів, будинків, місць, що не є загально відкритими та доступними для публики.

5. Вони не можуть бути членами або урядниками ніяких орґанізацій, груп чи товариств, які зазначені в списку що тепер складається ґенеральним прокуратором і скоро буде опублікований. Також не сміють вони заступати, захищати чи підписувати акти, принціпи чи політику тих орґанізацій, бути присутними на їх зборах, конвенціях, сходинах. Також не сміють тримати або розповсюджувати яку літературу, пропаґанду, або інші писання тих орґанізацій.

6. Вони не можуть змінювати адреси або заняття, або переїздити з місця на місце без повного підпорядкования тим правилам, які ґенеральний прокуратор може встановлювати час від часу для тих, хто живе в ЗДА, Алясці, Порто Ріко та на островах Вірджінія; або тим правилам, що може встановлювати секретар війни для тих, хто живе в районі Панамського каналу чи на Гавайських і Филипинських островах.

Загально попереджається ворожих чужинців, щоб заховувались мирно у відношенню до ЗДА, стримуватися від злочинів проти публичної безпеки та від порушення державних законів, стейтових та місцевих; стримуватися від уділювання інформацій, помочи ворогам ЗДА, або вмішуватися словом або ділом в справи оборони ЗДА, чи політики Злучених Держав.

Нарушення будьякої з постанов проклямації президента загрожує ворожим чужинцям арешт або інтернування.

Загальна Рада — ФЛІС.

СПУСКАЮТЬ НА ВОДУ ПЕРШИЙ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ.—У нюйорському фльотному ярді спущено на воду оноді кружляк „Атлянта", перший корабель, викінчений від початку японської війни. „Кумою" при церемоніях була відома акторка Марґарета Мичел.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Союзовець з Ню Йорку. — Ми тих большевицьких летючок не бачили, що закликають відділи У. Н. Союзу до спільних збірок. Але це не важне. У. Н. Союз і наш часопис дає виразні вказівки, що й як робити. Є і відозва Українського Конґресового Комітету, що теж вказує нам на наші обовязки, згідно з тим, чого вимагають від нас інтереси краю. Отже не треба нам ніяких вказівок від тох, що звикли слухати приказів з Москви. Відділи У. Н. Союзу можуть кооперувати з церквами і тими народніми орґанізаціями, що завжди поводились чесно й льояльно й не нищили демократичних основ цеї держави, як це робили комуністи. Зокрема нам залежить, щоб ми мали точні дані про те, скільки закупив Бондів Оборони кожний відділ У. Н. Союзу, щоби було видно на ділах, хто й як дорожить краєм і як дбає про його долю.

АВСТРАЛІЙЦІ ГОТОВЛЯТЬСЯ ДО НАПАДУ.

МЕЛЬБОРН (Австралія). — Командант австралійських збройних сил, сер Айвен Мекей, перестеріг австралійців, що японський напад на Австралію може розпочатись в кожній хвили і що австралійці мусять головно числити на власні сили, а не на американські, або британські.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Філядельфія, Па. — Братство св. Володимира, відділ 105 У. Н. Союзу, закупило два примірники „Історії України" М. Грушевського й призначило по одній книжці для публичної бібліотеки в дільниці Найставн, а другий до Ґрейц Гай Скул.

Гемтремк, Міш. — Товариство „Згода", відділ 20. У. Н. Союзу, надіслало $13 і закупило за них по два примірники „Історії України" М. Грушевського і книжки Ю. Вернадського „Богдан гетьман України". По одному примірникови з тих книжок дано до містової бібліотеки, а інші задержано в Товаристві для молодих членів, щоб заохотити їх до купна тих цінних видань.

Сейнт Луїс, Мо. Товариство св. Володимира Великого, відділ 179 У. Н. Союзу, закупило два примірники „Історії України" М. Грушевського і призначило один примірник для публичної бібліотеки в місті, а другий для потреб товариства.

YOUR ARMY

(This is the 29th of a series of articles prepared by Army Information Service, 90 Church Street, New York City, covering the history of the Army and giving facts and figures on its organization).

The Chief of the Chemical Warfare Service is the head of one of the newer branches of the Army —dating from the World War—but his duties involve a study of one of the oldest techniques in warfare. It is based on knowledge of the fact that when an enemy's eyes or respiratory organs are affected by noxious smoke or fumes he is either willing to surrender, or is so little capable of resistance as to be easily overcome. The origin of this technique is hidden behind the mist of antiquity, but history, both ancient and modern, is liberally sprinkled with accounts of it. Use of the incendiary bomb, which also comes under the jurisdiction of the Chemical Warfare Service, is likewise a hoary practice. The Ancients knew this device as "Greek Fire." For incendiary purposes in the sailing-ship era red-hot cannon-balls were fired by embattled war-ships. The development of weapons and war techniques in the 19th Century rendered the old devices impracticable. It was not until the First World War that poisonous gas appeared on the battlefield, and it was not until the present World War that incendiary bombs were used extensively and indiscriminately. They are the weapons of total war, that is, war directed at the complete subjugation or extermination of a people, as against formal war, fought for a limited objective, which was characteristic of the 18th and 19th centuries. The probability of their indiscriminate use places a heavy responsibility on the Chief of the Chemical Warfare Service.

Troops of this service engage directly in combat to assist other units of the field forces by the use of gas, smoke and incendiaries. Chemical units are assigned to the General Headquarters Reserve for attachment to armies and lower units as the situation requires. Chemical Warfare Service officers are charged with the identification of any gases which way be used by the enemy, and with taking the necessary precautions for protecting their own troops from it. The service has kept abreast of developments in gases, and up-to-date in the discovery of new, and the improvement of old methods for neutralizing them. In the performance of the latter duty the Chemical Warfare Service has made many contributions of use to the civilian population and to industry. One of its important discoveries was a method of reducing the hazard of fumigating ships. Another was the improvement of the activated charcoal used in the Army gas mask. This charcoal is used for many important operations in industry, including the recovery of gasoline from natural gas, and the Chemical Warfare Service's improvement enhanced its value in numerous quarters.

The Chemical Warfare Service is charged with the development of the whole field of chemical warfare; procurement and supply of chemical warfare material to the Army; training in offensive and defensive procedure and the organization and operation of special gas troops.

Chemical Warfare agent include those substances which, by their direct chemical action when released in the open, are useful in war for one or more of the following purposes:

To produce physiological effects on personnel; to generate dense volumes of smoke for screening operations and to act as incendiaries which will cause fire.

Solids, liquids and gases are all employed for these purposes. Although the term "gas" or "gas warfare" is popularly associated with chemical warfare because of the primary use of the gas, chlorine, on April 22, 1915 during the First World War. Another reason for the popular use of the term "gas" is that the injurious agents are disseminated in the atmosphere as gases or powders which cause injury when breathed and hence necessitate the use of gas masks for protection against them.

Practically every conceivable substance which might have value as a chemical agent in warfare has been investigated, but only a few have been found to possess the qualifications necessary for military use.

Some of the military requirements are that the substance be highly toxic or possess other chemical properties which make it applicable for tactical use; that if it is to be disseminated as a gas the gas heavier than air so as not to be quickly dissipated after its release and that it be stable in storage; capable of being handled with reasonable safety and that it should not corrode containers appreciably. Failure of substance to meet any one of these requirements makes it unsuitable for chemical warfare.

Chemical Warfare agents may be broadly divided into four general classes as to their physiological effect: Lung irritants, the vapors of which cause injury to the lungs and respiratory passages; vesicants which produce blisters when the liquid or vapor comes in contact with the body; sternutators which cause sneezing, acute nausea and headache when breathed; and lacrimators which produce a temporary irritation of the eyes and cause a copious flow of tears.

After the First World War, there was a popular outcry against the use of gas in warfare but there are many phases in the present trend of military development which indicate that gas is far from being an outmoded weapon and will be used again. Recognition of these phases was responsible for the research carried on at Edgewood Arsenal by the Chemical Warfare Service since the First World War. One result of this research work has been the constant improvement in the gas masks supplied to the Army. It is believed that today the United States Army is equipped with the finest gas masks in the world for military purposes. Each soldier in the greatly expanded Army has been issued a gas mask for his own individual use, thus permitting the troops to become thoroughly drilled in gas defense measures.

The foresight of the Chemical Warfare Service in procurement planning before the present emergency has facilitated the enormous expansion of production to supply the Armed Forces with gas mask and other equipment for defense against chemical attack. The Chemical Warfare School, at Edgewood Arsenal, Md., is the training center for chemical warfare. Within the last year its activities have been considerably increased and the immediate training objective is to provide each regiment and battalion or equivalent unit with at least one officer graduate of this school.

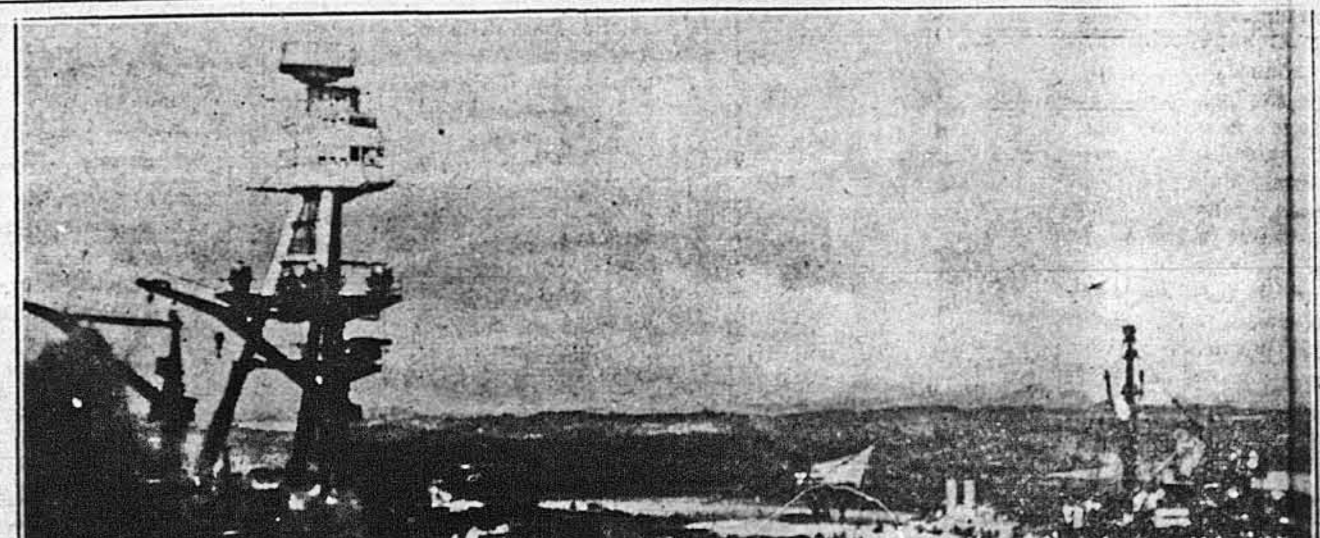
In preparing to meet the present emergency, special chemical troop units have been activated. Laboratory Companies, charged with making prompt scientific study and identification of enemy gases and weapons are now receiving specialized training. Other new chemical troop units include Depot Companies for supply, storage and issue of Chemical Warfare Service materiel; Maintenance Companies, charged with salvage and repair of chemical equipment; Decontamination Companies for dealing with the major problems of contamination resulting from gas and Impregnating Companies for the renovation and treatment of gas contaminated uniforms. Chemical Service Companies are also undergoing training for cooperation with the Air Corps

КАТАСТРОФА БОМБОВИКА НА ЛОНҐ АЙЛЕНД

ГИЛСАЙД ГАЙТС (Лонґ Айленд). — На самий Новий Рік катастрофа військового літака спричинила смерть 5-ох осіб та цілковите знищення бомбовика. Причиною катастрофи було запалення складника бензини. Вибух складника був такий сильний, що в багатьох домах дрожали вікна. Вся залога літака складалася з молодих людей.

A BOND OF UNITY.—The handclasp of sincerity and partnership is used by artist John C. Atherton, of Bridgefield, Conn., to depict the close cooperation of the American people and their Government in financing the Defense Program through the sale of Defense Savings Bonds and Stamps. This poster was awarded first prize at the Museum of Modern Art exhibit in New York out of a large number of submitted drawings, and is being used on posters by business firms in advertising, and in numerous other forms to promote the sale of Defense Bonds and Stamps.

„СТАРА СЛАВА" ЩЕ ДАЛІ ПОВІВАЄ.—На лівій стороні бачимо, як підносяться товпи диму з важко обстрілюваного корабля „Арізона" у памятну неділю, 7. грудня, в Перл Гарборі, на Гаваї. Американський прапор ще далі повіває направо в середині. Світлину знято було 8. грудня.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ЧЕСТЕР, ПА.

Орґанізуймось для оборони краю.

На поклик о. О. Мицика, пароха укр. прав. церкви, відбулися дня 17. грудня в У. Н. Домі перші збори представників українських орґанізацій в справі обєднаної воєнної акції. Предсідником нарад був о. О. Мицик, секретарями Михайло Тершавський і студент медицини Петро Лебіщак. Предсідник пояснив ціль нарад, а потім приступлено до вибору сталого комітету, в склад котрого увійшли: о. Омелян Мицик, предсідник; Михайло Бартіш і Петро Левицький, місто-предсідники; Михайло Тершавський і Петрунеля Пепюх, секретарі; Антін Халай і Микола Рубаш, скарбники. Офіційна назва орґанізації: Злучені Українські Орґанізації для оборонної праці в повіті Делавар. Ціль орґанізації: розпродувати Бонди Оборони і значки та давати державі фінансову поміч; співпрацювати з Американським Червоним Хрестом і приготовляти певне число людей для несення першої помочи; вправляти та научати людей, як поводитися в часі ворожого нападу з повітря.

Вибрана екзекутива має виготовити плян праці, поробити звязки з головною місцевою кватирою і іншими подібними орґанізаціями.

В короткому часі має скликати загальне віче, про яке завчасу повідомиться всі українські орґанізації та громадянство. Проситься всіх українських громадян міста Честеру та цілого повіту Делевару вислати представників від своїх орґанізацій, які не були заступлені на нарадах, слідкувати в часописах за повідомленями комітету, на поклик масово приходити на наради та тим виказати нашу працю в обороні Америки. Ріжні вороги очернюють українське імя. Ми мусимо своєю працею не тільки сповнити святий свій обовязок як горожани, але також виказати, що всі ті доноси на українців є нічим іншим, а тільки очернюванням. У цей час самі викажім своєю працею, як дорожимо американським горожанством.

Михайло Тершавський, секретар.

БОФАЛО, Н. Й.

Діяльність нашої громади.

Хочемо дещо сказати про добрі діла місцевого українсько - американського горожанського клюбу, котрий рік тому на своїх річних зборах ухвалив оживити свою громадську діяльність для морального і матеріяльного добра нашої суспільности. Дня 21. лютого ц. р. ухвалено на зборах влаштувати забаву на користь місцевої укр. - гр. кат. церкви. Така забава відбулась 6. квітня 1941. і принесла чистого доходу $32.54. Гроші віддано на ту ціль, на яку їх зібрано. Наш клюб також вислав $10 на рекордування української пісні, на руки конґресового комітету. Далі клюб дав $25 на умеблювання для сестер-законниць, які провадять місцеву українську школу. З нагоди 50-літнього ювилею о. Козоріза наш клюб також вислав на руки сестер, що займались тим ювилеєм, $5. Як в нашій громаді розпочався будувати дім для сестер - законниць і всі орґанізації поспішили з помічю, також наш клюб доложив свою „цеголку" і дав на ту ціль сто долярів.

Підчас американських виборів клюб рішив влаштувати забаву і запросити американських кандидатів на ріжні уряди. З тої забави прийшло $28.60 чистого доходу, який віддано на вищу школу в Стемфорд, Конн.

В той спосіб наш клюб виконав свою корисну роботу і причинився грішми до ріжних наших інституцій, а також оживив орґанізаційну роботу в нашій місцевій громаді. Його члени будуть далі працювати для добрих цілей, на славу Америки і нашого старого краю.

За Уряд: **Ілько Була,** предсідник; **Параскевія Робізан,** ф. секр.; **Павло Володка,** касієр; **Василь Коваль,** р. секр.

НЮ БРИТЕН, КОНН.

Українська акція у допомогу державі.

Українська громада в тім містечку може дійсно похвалитися своєю допомоговою акцією для добра нашої держави. На доказ подам кілька прикладів, гідних до наслідування.

Тому кілька неділь зорґанізувався спеціяльний комітет, котрий поставив собі за ціль, зібрати певну суму гроша, щоб закупити святочні дарунки для 24 українських хлопців, котрі служать в американській армії. Визначений плян увінчався успіхом і в недовгім часі, всі орґанізації, братства і товариства, які льокуються при українській парохії, жертвували на ту ціль від $10 до $25, так, що кожному нашому хлопцеви воякови вислано дарунок на суму $5., щоб і вони могли потішитися в день Різдва Христового, а тим більше, щоб скріпили свою любов до тих рідних, що при них ніколи не забувають.

В тім самім часі Український Горожанський Клюб, який гуртує наших людей і гарно розвивається під проводом свідомих одиниць, ухвалив на своїх зборах, щоб закупити державних бондів на суму $500, і повести кампанію за допомоговою збіркою для Американського Червоного Хреста. Не маю на думці подробично вичисляти все, що доброго та громада робить. Хай вище згадана акція послужить за доказ добрих діл.

Теперішний час саме вимагає від нас того, бо таким лише способом можемо доказати свою льояльність супроти прибраної держави, котра тепер знаходиться у вирі великої війни.

Ми, американські українці, повинні тепер скермувати наші стремління в напрямі допомоги нашій державі й скріпляти духа наших хлопців, що знаходяться в рядах оборонців краю. Ми повинні купувати державні бонди, а працьовите наше жіноцтво повинно стати в ряди тих, котрі з червоним хрестом на грудях збирають жертви для Америриканського Червоного Хреста.

Кожний наш крок, виміреный в напрямі якої небудь помочі для цеї держави, дасть запоруку перемоги над ворогом, що напосівся знищити ось ту свобідну країну. Кожний такий крок затвердить, що американські українці стоять на сторожі оборони американської свободи. Тим способом придбаємо теж і для України доброго оборонця, коли прийде час визволення українського народу.

Честь всім тим, котрі ступають такими чи подібними слідами, а тих котрі ще може тратять час на партійні непорозуміння закликаю до хосенної співпраці.

Тож до праці всі! Обєднані під звіздистим прапором зробім усе, чого треба в тих критичних часах для оборони цього краю.

Л. Нахвостач, учитель.

Д-р Т. С. СУНҐ, новий заграничний міністер китайського уряду в Чінк-Кінгу. Він має 47 літ життя й покінчив Гарвардський Університет.

БОМБАРДУЮТЬ ТРАНСПОРТ. — Американський летун, що воює з британськими військами проти італійців і німців у Лібії, бомбардує транспортову колюмну.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЕМБЕЛ, О. — Тов. Сокіл, від. 218., відбув річні збори в неділю, 14. грудня 1941., від ч. 165 Ґордон євня, при участи більшости членів і урядників. По річнім звіті урядників вибрано новий уряд на рік 1942., як слідує: Михайло Бурий, предс.; Антін Скубяк, заст.; Петро Лунів, кас.; Стефан Стахура, заст.; Михайло Стахура, секр.; Михайло Сорока, заст.; Василь Білан, Стефан Андрійцьо, Стефан Мельник, контроля. Еміль Омелян, капітан; Йосиф Стахура, Микола Нановський до прапорів. Йосиф Сорока, Михайло Вітишен дозорці хорих. Андрій Дрозда, дверник. Пригадується членам, щоб старались платити начас свої місячні вкладки, щоб приходили на збори та вирівнували свої залеглі довги. Тепер робите всі, тож сплачуйте потроха свій довг. Також повідомляється родичів, щоб за діти платили начас. Хто не заплатить на тих дітей, не буде розмет висланий до У. Н. С. Тов. Ухвалило купити Бонд Оборони Краю і $10 на Американський Червоний Хрест. Збори відділові будуть надалі відбуватись що друга неділя в місяцю. Слідуючі збори відбудуться в неділю, 11. січня 1942., в годині 2. пополудні. Обовязком кожного члена явитись на мітинґу. Справи, які будуть рішатися дуже важні. Також не забудьте привести на ті збори по одному новому членови до У. Н. С. — За уряд: Михайло Бурий, предс.; Петро Лунів, кас.; Михайло Стахура, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — На річних зборах Сестрицтва Рожа. Пресв. Богородиці, від. 216., що відбулися 14. грудня 1941., вибрано новий уряд в котрий ввійшли: предсідниця Ксеня Тупиця, заступниця Катерина Швець, секр. фін. Катерина Шемердяк, касієрка Розалія Білик, сек. рек. Олена Шпорлюк; до обрахунку каси: Параскевія Мацях і Анна Олещук; до прапора Тетяна Парійчук.

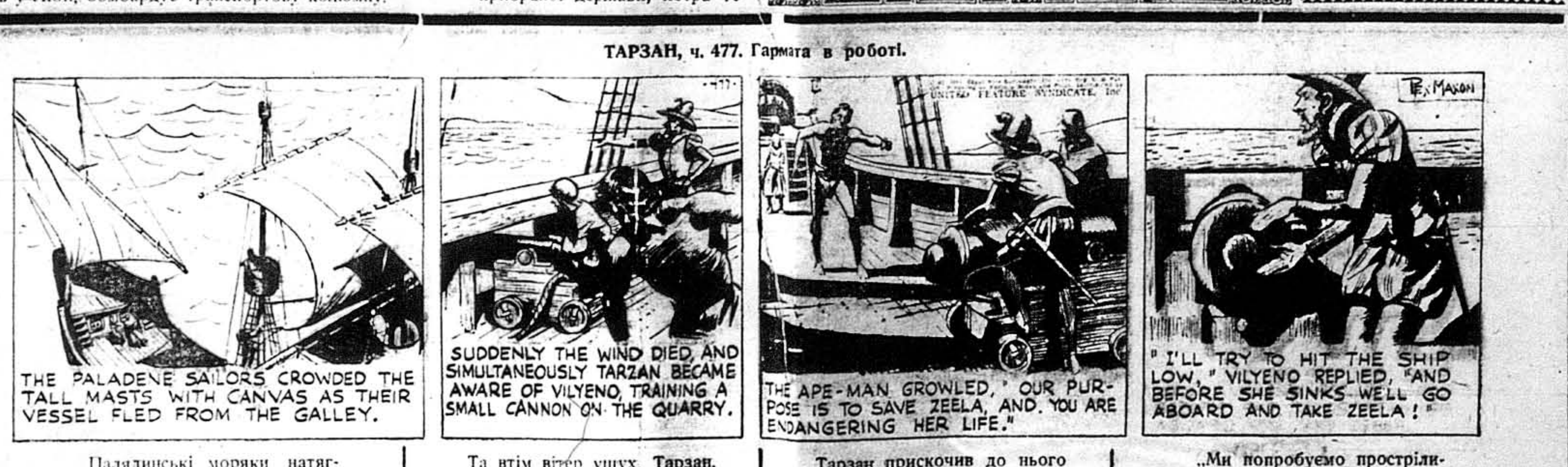
СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРҐАНІЗАЦІЄЮ.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 477. Гармата в роботі.

Палядинські моряки натягнули вітрила, щоб у такий спосіб втекти від адакської галери. Зпочатку це їм щастило.

Та втім вітер ущух. Тарзан, споглядаючи довкруги, що діється на його кораблі, побачив, як Вилієно націляв канону.

Тарзан прискочив до нього і заговорив: „Нашим завданням є дістати дівчину, а не затоплювати корабля".

„Ми попробуємо прострілити корабля, та в хвилині, як він буде потапати дістатись туди і видобути дівчину", відповів Вилієно.